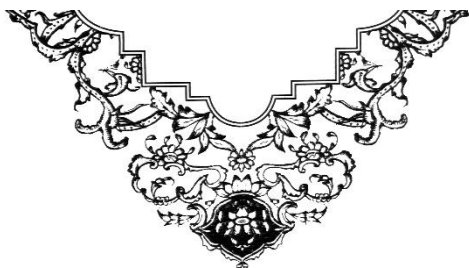

نمایشنامه

«وارثان»

سرشناسه	: احمدزاده، شهرام، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: وارثان / شهرام احمدزاده.
مشخصات نشر	: تهران : آماره ، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۶۴ ص.؛
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۲۶-۳۳-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: بالای عنوان: نمایشنامه.
موضوع	: نمایشنامه فارسی -- قرن ۱۴ Persian drama -- 20th century
رده بندی کنگره	: PIR۸۳۳۴
رده بندی دیویی	: ۶۲/۲۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۷۳۰۵۸

نمایشنامه

وارثان

شهرام احمدزاده

©Nashre Amareh, MMXXIII

نشرآماره

عنوان نمایشنامه: وارثان

نویسنده: شهرام احمدزاده

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۲۶-۳۳-۸

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۴۰۲

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

هرگونه کپی برداری، اسکن و میکروفیلم، برداشت آزاد، جزئی یا کلی بدون اجازه مکتوب نشر آماره یا مولف ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

محتوای اصلی کتاب بازتاب اندیشه‌های پدیدآورنده می‌باشد و

مسئولیت درستی آن به عهده‌ی ایشان می‌باشد.

© تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر آماره محفوظ است

دفتر مرکزی نشر آماره: تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، ابتدای

خیابان دوازده فروردین، پلاک ۳۱۶، واحد ۴ تلفن ۰۹۳۶۸۷۶۴۳۹۱

برای آگاهی از اطلاعات بیشتر به وبسایت نشر آماره مراجعه کنید:

www.nashreamareh.ir

قیمت: ۵۰ هزار تومان

تقدیم می شود به:

همسر مینا

پسر مکیان

و

رضا صمدپور

و

همراهی محسن عظیمی

یادداشت ناشر

تا سه - چهار سال پیش، شاید هنوز هم، وقتی در کتاب‌فروشی‌ها و کتابخانه‌ها سراغ نمایشنامه‌های ایرانی می‌رفتم، از کمی آثار داخلی و خالی بودن قفسه‌های کتاب از نام نویسندگان جوان و خوش‌قریحه و باذوق عرصه ادبیات نمایشی، دچار یأس و ناامیدی می‌شدم. گونه‌ای ادبی که در سخت‌ترین شرایط جوانه‌زده و در بحرانی‌ترین زمان بالیده و رشد کرده بود، حالا دچار رکود و فراموشی شده بود!

برای احیا و جمع کردن آثار، راه‌حل‌های زیادی وجود داشت. یکی از آن‌ها تماس و ارتباط گرفتن با عزیزان اهل قلم و صاحب سبک بود که تعدادی از اساتید دانشگاهی و تعدادی هم از دوستان تئاتری و هم‌قلم بودند. راه دیگر ایجاد انگیزه و دست‌دراز کردن به طرف مؤلف‌های جوان بود که همین کار هم انجام شد. اولین کتاب را در سال ۹۷ چاپ کردیم که با استقبال خوبی همراه بود و بعد به ترتیب طی هماهنگی با نویسندگان بزرگ و صاحب‌نام که بر ما منت گذاشتند تا در خدمتشان باشیم. تعداد زیادی اثر به دستم رسید. خوب باید از این استقبال قدرانی می‌شد. بهترین شکل قدردانی، برخورد علمی - ادبی و منصفانه با نمایشنامه‌ها بود. باید بهترین‌ها را انتخاب می‌کردم آن هم با اصول و معیارهای قابل قبول. برای اینکه این برخورد

علمی - ادبی منصفانه صورت گیرد، از میان همه نویسندگان که سال‌ها کار کرده بودند. تعداد چشم‌گیری را انتخاب کردم که شایسته چاپ در این پک ادبی بودند. تا هر خواسته و سلیقه‌ی مخاطب اهل تناتر را فراهم کرده باشم. بسیار سخت‌گیر و مشکل‌پسند که چندین اثر گواه این ادعاست.

انتشارات آماره به نیت همراه شدن با نمایشنامه‌نویسان و ارج نهادن به شور و شوق آفرینشگرانه آن‌ها در این وضعیت عجیب و ترسناک اقتصادی به یاری و خواست خدا و همت شما نویسندگان عزیز این مسیر را ادامه خواهد داد. امیدواریم که مجموعه نمایشنامه‌ها مورد پسند خوانندگان عزیز قرار بگیرد و انگیزه‌ای باشد برای خلق آثار بهتر. در پایان از مدیرمسئول محترم انتشارات آماره جناب آقای فرهاد نوع‌پرست که زحمت بسیار زیادی کشیدند و از تیم زحمتکش این نشریه و انتشارات که امکانات گرم کردن این فضا را مهیا ساخت، بسیار متشکرم.

هومن بنائی
دبیر بخش ادبیات نمایشی
و داستانی

پیشگفتار

وارثان نمایشنامه‌ای است با زبانی صریح و بی‌تکلف، طعنه‌آمیز و به‌شدت گزیده‌گو و مینی‌مالیست است که به‌گونه‌ای با اشاره به یکی از حوادث سیاسی مهمِ اوایل دهه‌ی شصت و روی کار آمدنِ جمهوری اسلامی از جامعه‌ای می‌گوید که پس از چهل سال درگیرِ بحرانِ اقتصادی، سیاسی و به‌خصوص فرهنگی‌ست. نویسنده با زبانی به‌شدت اشاره‌وار اما نه سمبلیک و نشانه‌وار بلکه با اشاره به چند حادثه‌ی مهمِ سیاسی-اجتماعی به دور از هرگونه پیچیدگی خاصی، خیلی ساده و روان به واکاویِ معضلی بزرگ در جامعه‌ی ایرانِ این چند دهه می‌پردازد.

زنی که تنها فرزندش ترنس -البته مردترس- است و قصد دارد تغییرجنسیت بدهد؛ با دادن پول از مردی می‌خواهد که خودش را جای همسرش و پدر فرزندش جا بزند تا مانع کار او شود. این خطِ اصلی داستان است اما نویسنده با استفاده از صحنه‌هایی کوتاه که با عنوان «تکه» معرفی می‌شوند و هر کدام اسمی مستقل دارند؛

گویی می‌خواهد با تکه‌های پازلی گمشده و مطرود خواننده را وادارد به جای اِنفعال، پازل را کامل کند. هر کدام از این تکه‌ها با استفاده از کمترین دیالوگِ ممکن و شکلی داستانی‌وار و کمترین توضیحِ اضافه دارای ساختاری قصه‌مانند و دراماتیک هستند. داستانک‌هایی که نویسنده در پایان هر کدام‌شان با یک دیالوگ کلیدی گویی برگِ تازه‌ای رو می‌کند تا خواننده را وادارد تکه‌ی بعدی را بخواند تا این پازلِ معلق را بتواند به سرانجام برساند.

نویسنده با اسمِ نمایشنامه و عناوینی که برای هر تکه انتخاب کرده؛ اشاره دارد به یک کتاب و ارجاعی دارد به آن کتابِ موردنظر که گویی از این زبانِ اشاره‌وار برای انتخابِ اسمِ نمایشنامه و تکه‌ها نیز بهره گرفته؛ مثلاً نامِ نمایشنامه هم‌نامِ کتابِ «وارثان» نوشته‌ی «پیر بوردیو» جامعه‌شناس و مردم‌شناس فرانسوی‌ست که در آثارش به افشای حقایقی تکان‌دهنده پرداخته است. «در سایه‌ی دوشیزگان شکوفا» هم‌نامِ جلدِ دومِ رمانِ «در جستجوی زمان از دست رفته» نوشته‌ی «مارسل پروست»، تکه‌ی

«مشت‌زن حرفه‌ای» و تکه‌ی «داشتن و نداشتن» نیز هم‌نام داستان‌هایی هستند از «ارنست همینگوی» و... استفاده از این ارجاعات نه فقط در اسمِ نمایشنامه و اسمِ تکه‌های نمایشنامه، بلکه در دیالوگ‌ها و ماجراهایی که از آنها یاد شده نیز وجود دارد که به‌نوعی نویسنده با استفاده از این تکنیک سعی کرده در معنایی مستتر، مفهومِ نمایشنامه و لایه‌های زیرینش را نشان دهد.

یکی از نکات مهمی که معمولاً در ادبیاتِ نمایشی ما و نمایشنامه‌های ما کمتر به آن توجه می‌شود؛ موضوعِ زبانِ شخصیت‌هاست که به‌طور تقریبی در بیشترِ نمایشنامه‌ها گویی خودِ نویسنده است که کلمات را ادا می‌کند و زبان، زبانِ خودِ نویسنده است برای تمام شخصیت‌ها و اگر تفاوتی هم وجود دارد؛ در اکثر نمایشنامه‌ها کم‌رنگ است اما در نمایشنامه‌ی «وارثان»، نویسنده توجه‌ی ویژه‌ای به این موضوع دارد و زبانِ شخصیت‌ها تا در صدِ بالایی منحصر به فردِ خودشان و تا حد زیادی متمایز است با دیگری.

این نکته توانسته به ویژه کمک کند تا شخصیت‌های نمایشنامه، شخصیت‌پردازیِ کامل‌تری

داشته باشند و از حالتِ تیبیکالِ محض خارج شوند. علاوه بر اینکه کاملاً قابلِ باور باشند و مشابهِ واقعیِ آنها را بتوان به راحتی در جامعه به یاد آورد و در نوعِ فردیِ خود نیز منحصر به فرد باشند.

نمایشنامه‌ی «وارثان» شاید در ابتدا نمایشنامه‌ای سیاسی به نظر برسد چون نویسنده زمانِ وقوعِ رخدادِ فعلی را زمانِ اعتراضاتِ مردم در دهه‌ی پیش در نظر گرفته؛ اعتراضاتی که در آن به زعمِ نویسنده بیشترِ بلا یابیش گریبان‌گیرِ جوانانی می‌شود که از قشرِ آسیب‌پذیرِ جامعه‌اند و کاملاً بی‌پناهند. آنها وقتی در منجلاب دستگیری غرق می‌شوند؛ کسی نیست نجات‌شان دهد و در این بین خود آدم‌هایی باعث و بانی گرفتاری‌شان می‌شوند که از همان قشرِ آسیب‌پذیرِ جامعه‌اند.

اما این بستری است که نویسنده انتخاب کرده صرفاً برای اینکه اشاره داشته باشد به جامعه‌ای که دچارِ بحرانِ شدیدِ اقتصادی و فرهنگی است. جامعه‌ای که آدم‌هایش برای امرارِ معاش به نوعی گویی راهی ندارند جز به جانِ هم افتادن و به دست آوردن پول از راه‌های غیرقانونی و غیرانسانی از طبقه‌ی خورده‌بورژوا که شاید

از نظر اقتصادی آنچنان تحت فشار نباشند اما به لحاظ فرهنگی از هم گسیخته‌اند.

شاید در ادبیاتِ نمایشی ما -البته تا جایی که ذهن نگارنده‌ی این سطور یاری می‌دهد- ردپای این دست نمایشنامه‌ها را بتوان در آثار «محسن یلفانی»، «گوهرمراد» و بعدتر «محمد یعقوبی» یافت که البته در نمایشنامه‌ی «وارثان» تفاوت اصلی اینجاست نویسنده سعی کرده بیشتر نگاه جامعه‌شناختی داشته باشد تا سیاسی و... این حرکتی رو به جلو است و نکته‌ی اصلی‌تر اینکه تلاشش این بوده بدون طرفداری از ایدئولوژی خاصی با نگاهی مستقل به ماجرا پردازد و درامی بنویسد که بخشی از تاریخ چند دهه‌ی اخیر، به شکلی گزیده و اشاره‌وار و معنایی در آن منعکس شود.

محسن عظیمی

نمایشنامه‌نویس

کسان نمایش:

نرگس

مجید

بهرز

آرشیا

مکان نمایش: یک آپارتمان با وسایل برای زندگی

تکه اول: مشتزن حرفه‌ای

این مادره	نرگس
مادر شما یا مادر اون خدایبامرز؟	مجید
مادر علی. اینقدر بگو که علی هستی تا باور کنی.	نرگس
می گم خانم دکتر. قول دادم. می گم.	مجید
بیا این چک که قرارمون بود.	نرگس
ما باهم حرف زدیم. نه. نه. نه. خداحافظ.	مجید
آقا مجید صبر کن. الان دستم خالیه.	نرگس
می دم. فعلا این پول رو شما بگیر می دم.	

{ سکوت }

اون عکس کیه؟ مجید

- راهزنان / فردریک شیلر / مترجم: علیرضا کوشک جلالی
- باد زرد «وینسنت ونگوگ» - تولدی دیگر / علیرضا کوشک جلالی
- استخوان ماهی جادویی - بچه‌های دریا - راز پروانه‌ها - هاپچه - سیزده نمایشنامه کوتاه و کم حرف (پانتومیم) - علاءالدین و غول چراغ جادو - افسانهٔ ماردوش - ماجرای دختری که شاید شاهزاده خانم بود - یک سیب برای دو نفر! / منوچهر اکبرلو
- هینکه من / ارنست توللر / مترجم: ایرج زُهری
- رگ / ایوب آقاخانی
- صبا - ذبیح - خواستگاران مهری / صبوره رنگرز / مقدمه: دکتر عطاالله کوپال
- قند خون - کمیته نان / لیلی عاج
- چند سال پیش / کههد تاراج
- مسافر اتاق شماره ۳۷ - سزارین - ژرژت مشکی / هومن بنائی / مقدمه: جهانگیر هدایت
- آشویتس زنان - مربع / علی صفری
- غبارروبی از خاطرات ماه سیما در بایگانی عدلیه / مجید دیندار
- هیله - هجده / محسن عظیمی
- وارثان / شهرام احمدزاده
- خُده و عشق / شیلر / ترجمه یوسف اعتصامی
- تنها گریخته - بزن بریم / کاریل چرچیل / مترجم: پریسا سالاری
- خُر ریاحی / عبدالرزاق عبدالواحد / مترجم: سید مهدی حسینی نژاد
- تک‌گویی‌های مرگ، تک‌گویی‌های عشق / زهره یحیایی
- بیهوده قرمز نشدن / سعید زارع
- دگردیسی‌ها (مری زیمرمن) - ساحلی‌ها (وجدی معوض) - ریپ وان وینکل (ماکس فریش) / مترجم: نازنین میهن
- بندخانه / زهرا مینویی
- تسویه حساب / پوریا عبدی
- رنوی زرد / مهدیس غنی زاده
- حکایت شب گمشده شهرزاد - نی‌لیک / محمد حسن شایانی
- از همان شب که خورشید آمد - صبح دی ماه و عطر بهارنارنج / ندا ثابتی
- یک لقمه نان / یوجین اونیل / مترجم: محمدرضا حسن‌زاده جوانیان
- معجزه ماکارونی / فرامرز طالبی
- سه شب بی‌خوابی دیگر / کاریل چرچیل / ترجمه ناهید احمدیان

- ۱۲ نمایشنامهٔ صحنه‌ای و رادیویی از استاد خسرو حکیم رابط

فیلمنامه

- داستان ازدواج / نوآ بامباک / مترجم: حامد سلیمان‌زاده

ادبیات داستانی

- ماخونیک / محسن فاتحی (نامزد جایزه ادبی مهرگان دوره ۱۹ و ۲۰)
- طبرخون / محسن فاتحی (نامزد جایزه ادبی مهرگان دوره ۲۱ و ۲۲)
- جوق کلنگان / محسن فاتحی
- زبده‌التواریخ بایسنغری / محسن فاتحی (نامزد چهارمین جایزه کتاب سال در گروه تاریخ-۱۴۰۱)
- ظفرنامه / (تیمور گورکان) / محسن فاتحی
- ماهرخ / ایرج افشاری اصل
- فانوس به دستان شیلان / حمید نوغانی

نحوه فروش آثار

- مراجعه به سایت نشر آماره به همراه اطلاعات کتابها و پخش‌ها - ورود به www.nashreamareh.ir پندل کاربری و انتقال کتابها به سبد خرید
- از طریق اپلیکیشن طاقچه (برای تهیه نسخه E-pub)
- تماس تلفنی و پیامکی، واتس آپ و تلگرام با شماره تلفن: ۰۹۳۶۸۷۶۴۳۹۱